

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

Emnenr. 1 Fylke: Sør-Trøndelag
 Tilleggsspørsmålnr. Herad: Rennebu
 Emne: Ard og plog. Bygdelag: Orkladal
 Oppskr. av: I. O. Rokkones Gard: Rokkones
 (adresse): Stamnan G.nr. 132 Br.nr. 1

- A. Merk av om oppskrifta er etter eiga røynsle. Ja
 B. Eller om den er etter andre heimelsmenn: (ta også med alder, heimstad, yrke):
 Kårmann, f. 1874.

SVAR

1. Ja.
2. Nei. Den ble brukt i lausåker til å løyse opp med. Husmenn som ikke hadde hest, hakket ned kornet med grev. I de eldste tider ble brukt harv med tretinder.
3. Den har vært brukt både til å sette opp rader og til hypping. Ard og hyppeplog er det samme.
4. Nesten alle disse ardene har vært brukt her. SkuKlene har vært som på ard 4, men de var festet i draget fremst på arden.
5. Ja.
6. Arden var enkel. Bare en treaksel og ardlest og styreskaft.
7. Arden var omtrent ens over det hele.
8. På de eldste arder bare en trekloss. Senere ble det veltefjølner til begge sider.
9. Nei.
10. Dybden ble regulert med styreskaftene.
11. Alle disse varianter er brukt her. De er brukt bare til å slå opp rader til potter og rotfrukter. Enkelte hadde kniv. Veltefjølene var ikke stillbare. Nå er det ingen som bruker slike arder.
12. Ardene ble laget på gårdene.
13. Nå brukes bare fabrikkploger. Gikk over til disse mellom 1890 og 1900. Omkr. 1895 kostet en heimegjort

plog 20 kr. Av plogsmeder her kan nevnes Torger Bakk og Knut Bogen, i Meldal John Lyngen.

13. I de eldste tider tror jeg at både nr. 8, 9, 10 og 11, fantes her, senere nr. 12 - 16. De sistnevnte har jeg sett mange av. På de plogene jeg har sett var veltefjøla vridd. Ardlest av jern.

15. Nei.

16. Ploggen ble kjørt på den motsatte side av veltefjøla.

17. Trekloss.

18. Enkelte hadde begge deler, men for det meste er brukt høyreplog.

19. Dybden kunne være 5 & 6 tommer. Ble regulert både med plogfot og styreskaft.

20. Ja.

21. I de eldste tider tror jeg de har vært brukt.

22. En såkalt "trestengsslåe".

23. Det er trolig at disse plogtypene har vært brukt her, men navnet kjenner jeg ikke.

Plogens enkelte deler besto av treås med ei jernhanke i forenden, kniv, plogfot, ardlest, styreskaft, veltefjøl, skjær, og en trekloss på treåsen.

Ard uttales ar.

Skokler: Skukla (tjukk 1)

Plog: Plog (tjukk 1).

1487

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING